

Večernik

Leto III. (X.), štev. 234

Maribor, ponedeljek 14. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova razkritja o umoru Rudolfa Kanclerja

PET OSEB ARETIRANIH. — PREISKAVA SE ŠE NADALJUJE. — ZANIMIVE
UGOTOVITVE MARIBORSKIH OROŽNIKOV.

Maribor, 14. oktobra.

Preiskava o zagonetnem roparskem umoru, čegar žrtev je postal posestnik Rudolf Kancler iz Šobra, se bliža zaključku. Doslej je bilo aretiranih pet oseb, ki so brez dvoma v zvezi z zločinom in imajo na vesti tudi druga kaznjiva dejanja.

Na kraju zločina ni bilo nikakih sledov, toda kraj in izvršitev dejanja sta dala takoj povod za osumenje oseb, ki so bodisi tamkaj doma, ali pa v kraju dobro znane. Izpovedbe zaslišanih prič so sum še potrdile, v znatni meri pa so pripomogle tudi ugotovitve žandarmerijske stanice, v Sv. Lovrencu, ki so popolnoma soglašale z ugotovitvami mariborskih varnostnih organov. Osebe, ki jih je mariborska žandarmerija aretirala, so bile namreč identificirane po opisu mnogih prič in so osumljene, da so izvršile svoječasni roparski napad na kmete pri Devici Mariji v Puščavi.

Direktni povod za aretacijo pa so dale sledeče okoliščine: 21letni Rudolf Kovač se je mudil kritičnega dne v Mariboru na sejmišču in je nagovarjal prekupevalca z živino, posestnika Helda, naj gre v Šober kupovati živino, kar pa je prekupevalec Held odklonil. Razen tega se je ugovarilo, da se je čevljarji valenec Rudolf Kovač ob kritičnem času nahajal v Kamnici, kjer je kupoval cigarete. Pri zaslišanju je tajil, da bi bil na sejmišču, kasneje pa, ko so mu to dokazali, je moral priznati. Dokazov alibija ni mogel doprinesiti. Za čas od 6.—9. ure, ko je bil zločin bržčas izvršen, ni vedel navesti, kje se je nahajal in trdi, da se takrat ni seznanil z nobenim znancom, da pa je bil v

Mariboru, kar pa ne drži. Žandarmerija je zato na podlagi utemeljenega suma aretirala njega in njegovega brata Antona.

Ker se je doznalo, da je Rudolf posojal denar tudi svojemu mojstru, čeprav ni zaslužil ničesar, ker je bil šele valenec, so zaslišali tudi njegovega mojstra Jožefa Domanjka, čevljarja iz Studencev, ki prvotno ni hotel ničesar vedeti v kakem posojilu kasneje, ko je bil že aretiran, pa je v velikem strahu priznal, da mu je valenec v resnici posojal denar.

Aretirana brata Kovač sta se družila še s tretjim mladeničem, katerega pa so ob aretaciji, navedenih obvestili o energični intervenciji orožništva, tako da se je utegnil umakniti zasledovalcem. Z aretiranci pa sta bila baje v zvezi tudi Fric Klančnik in njegova žena. Ker prvotno nista hotela nikogar od osumilcev poznati, so ju z dokazi sosedov vendar pripravili do tega, da sta priznala, da sta prihajala k njima v hišo dva mladeniča in se v resnici tam sestajala. Ker sta se vzdrževala vsakršnih izpovedb in trmasto molčala na vsa vprašanja, so ju orožniki tudi aretirali.

O vzrokih strašnega zločina se je doznalo tudi naslednje: Pokojni Rudolf Kancler je slučajno šel na semenj za parom volov, ki niso bili njegovi. Radi tega so zločinci domnevali, ko se je vračal brez volov, da jih je prodal in da nosi izkupiček s sabo, fiktivno pa je Kancler prodal na sejmišču le junco, za katero je dobil okrog 2500 Din. Postal je torej žrtev zmote in pohlepa zločincev, ki ne bodo ušli zaslužni kazni.

Kapitulacija Trockega in Rakouskega

BERLIN, 14. oktobra. Trockij je poslal Stalinu pismo, v katerem ga prosi za zopetni sprejem v komunistično stranko, češ da med njegovimi in Stalinovimi idejami sedaj ni več razlike. Obenem je Trockij pozval tudi svoje somišljenike, naj slede njegovemu vzgledu. Berlinski »Vorwärts« poroča dalje, da je napravil enak korak tudi že bivši sovjetski poslanik v Parizu Rakovski, ki je izjavil, da se hoče popolnoma podvreči komunistični strankarski disciplini.

Ustavna reforma v Avstriji

CELOVEC, 14. oktobra. Minister Schumy je imel včeraj na shodu Landbunda govor o nameravani reviziji ustave v Avstriji, ki je vzbudil splošno pozornost. Naglašal je, da bo imel zvezni predsednik po novi ustavi pravico, da na predlog kabineta razpusti parlament, imenuje in odpušča ministre ter proglasi izjemno stanje. Novi zvezni svet bo obstojal iz 36 zastopnikov stanov in 18 zastopnikov dežel. Dunaj postane zvezno neposredno mesto in torej dunajski župan ne bo več obenem tudi deželni glavar. Parlament (Nationalrat) bo obstojal v bodoče iz 120 članov, zmanjšani bodo tudi deželni zbori. Avstrija bo razdeljena v 60—80 volilnih okrožij. Volitev predsednika se bo najprej vršila potom naroda, potem pa v zvezni skupščini, ki bo izpolnjena s člani deželnih vlad, akademije znanosti

in rektorjev vseučilišč. Armada, ustavno in upravno sodišče bodo popolnoma depolitizirani.

Zvezni minister Schumy je končno izjavil, da kabinet Schober nikakor ne misli okrniti ljudskega zastopstva. Heimwehrovci morajo opustiti svoje nadaljne aspiracije in se postaviti v službo reformnega dela in miru. Toda tudi socialni demokrati morajo priti prejasleje do prepričanja, da morajo izbirati med vojno in mirom, med demokracijo in diktaturo, med urejenimi razmerami in ostrimi boji.

Generalna stavka Arabcev v Palestini

LONDON, 14. oktobra. Kakor poroča »Daily Mail« iz Jeruzalema, je odredil izvršilni odbor arabskega palestinskega kongresa za sredo splošno stavko in sicer v protest proti protežiranju židovskega elementa v Palestini potom angleških oblasti. Višji mufti je poslal v zvezi s tem angleškemu kralju pismo, v katerem so težki očitki proti angleškim metodam in praksi v Palestini. Višji mufti zahteva med drugim odstavitev angleškega višjega komisarja.

Habibulah ujet?

LONDON, 14. oktobra. Po poročilih iz Alahabada so čete Nadir Kana pri zavzetju Kabula ujele tudi kralja-samozvanca Habibulaha. Bivši afganistanski diktator pride pred porotno sodišče.

Prelat obsojen radi umora

Berlin, 14. oktobra. Iz Kovna se poroča: Lukajšnje okrožno sodišče je obsodilo 52letnega prelata Olzanko radi umora neke njegove prijateljice na 8 let zapora. Radi njegovih velikih zaslug za procvit ljudske prosvete pa so mu odpustili dve leti, tako da bo moral odsedeti samo 6 let.

Razsvetljava na glavnem mostu.

O priliki zadnje avtomobilske nesreče se je zopet jasno pokazalo, da je naš glavni most mnogo premalo razsvetljen. Na mostu je sicer pol preveč luči, ki so dekorativno zelo čedne, ki pa svetlobe ne propuščajo dovolj in so tudi sploh prešibke. Pomisliti pa je treba, da je glavni most najprometnejša točka v vsem Mariboru, da vozijo po njem neprestano avtomobili, autobusi, motorji, vozovi in da hodijo čezeni tisoči in tisoči pešcev. Skrajni čas bi tedaj pač bil, da bi se glavni most razsvetlil z novimi velikimi žarnicami, kakršne so n. pr. na Aleksandrovi cesti ali na Glavnem trgu.

Poprava javnih napisov.

Med dnevnimi noticami smo nedavno omenili nekaj javnih napisov, ki so bili po sestavi in izvedbi v nasprotju s temeljnimi pravili slovenske slovnice in slovenskega pravopisa, a danes moramo z veseljem konstatirati, da naša kritika ni bila brez uspeha. Lastniki teh napisov so upoštevali nasvet in napise spremenili, za kar zaslužijo gotovo odkrito pohvalo. Želeli bi le, da bi tudi še drugi obrtniki, trgovci in javni podjetniki, ki imajo nepravilne napise, storili svojo dolžnost, da ne bi potem več imeli tvornic »mesnatih« namesto mesnih izdelkov itd.

Pevski zbor Glasbene Matice

ima odslej zopet redne vaje kakor lani in sicer v torek moški, v sredo ženski, v petek pa mešani zbor. Odbor pevskega zbora Glasbene Matice vabi vsakogar, ki ima veselje do petja, nekaj predvaje in želi sodelovati v našem zboru, da se javi v torek, dame v sredo pri društvenem dirigentu g. prof. Mirku v prostorih Glasbene Matice ob 20. Posebno dobrodošli so tenorji in drugi basisti. Prvi koncert Glasbene Matice v tej sezoni je namenjen v proslavo stoletnice dr. Benjamina Ipavca.

Poceni meso.

Jutri, 15. t. m. od 8. zjutraj se bo v utici na sejmišču prodalo okrog 300 kg mesa kg po 10 Din, toda le po 2 kg na posamezne konzumente.

Zaleglo je!

Ostre policijske odredbe glede divjanja motornih vozil so očitno zadela v živo. Niti policija, a reslna postaja še manj — nista včeraj posredovala niti v enem slučaju. Po mestnih ulicah pa si videl avtomobile, ki so se pomikali naprej z brzino komaj 5 km. Tako v mestu. Zato pa je izven periferije mesta, kjer se avtodivlja ki čutijo popolnoma varne, šlo še po stari navadi.

Nezgoda kolesarja.

Sinoči je na Frankopanovi ulici padel s kolesa 26letni sluga Franjo Črešnar. Pri padcu se je ranil na levem kolenu in na obeh rokah. Poškodbe so k sreči lažje narave.

Riziko dela.

Pri Splošni kovinski industriji na Tenznem zaposleni 19letni ključavničar Avgust Malej je pri delu padel s transmisije tako nesrečno, da je dobil na lobanji težje kontuzije, za katere se je ranil tudi v obrazu. Poklicani rešilni oddelček je po nesrečnici odvedel v bolnico.

Hujškačem v Italiji

zilica ne da miru, kakor hitro je moglo, če uprizoriti kampanjo proti Jugoslaviji, proti našemu gospodarstvu ali proti našim ljudem. Nacionarno-politična nasprotstva med nami in Italijani še nobenega človeka pri nas in tudi nobenega jugoslovenskega lista niso napotila k temu, da bi podcenjeval važnost ekonomskih stikov med obema državama, še manj pa, da bi dvignil kampanjo proti gospodarskemu razvoju Italije. Nasprotno vsi želimo, da bi se radi velikega pomena ekonomskih stikov čim prej prijateljsko rešila tudi sporna politična vprašanja.

Tam preko Jadrana na žalost ne mislijo tako. Dan za dnem se pojavljajo strupeni izpadi proti naši državi in proti našim ekonomskim stremljenjem, ki kažejo tendenco, da povzročijo čim več škode našemu kreditu in napredku našega gospodarstva. Pokazalo se je to, ko je italijansko časopisje že ponovno lažno pisalo o prilikah na naši jadranski obali, da bi tako odvrnilo od nas tujski promet. Pokazalo se je to ponovno že tudi v opisovanju naših ekonomskih prilik na podlagi izkrivljenih ali že davno za starelih statističnih podatkov. Seveda je tako pisanje lahko izpodbiti in ga tudi informirano inozemstvo že zna danes pravilno taksirati. Žal pa je še mnogo inozemstva, ki ni informirano in ki je prerado nasede.

Te dni pa so italijanski fašistični listi pričeli grdo kampanjo proti našemu žitu in proti Jugoslovenom, zaposlenim v Italiji. Tržaški »Il Piccolo« je 2. tm. poročal v neki vesti iz Rima o 70.000 vagonih jugoslovenskega žita, ki je pripravljeno za izvoz in kojega cena je nižja nego cene na svetovnem trgu. To pa baje zato, ker je kvaliteta jugoslovenskega žita silno slaba. To rimsko vest so poleg »Piccola« prinesli vsi italijanski listi. Vsakomur je jasen namen. Ves poslovni svet ve, da je trditev o slabi kvaliteti našega žita lažniva. Nekdo je torej trebal kampanjo proti našemu žitu in kje je mogel prej najti pomočnika nego v italijanskem tisku?! Radovedni smo, kaj bi porekel italijanski tisk, če bi naši listi začeli pisati o slabi kvaliteti italijanskega tekstilnega blaga, ali riža, ali italijanskih avtomobilov itd. Niti ne bi trebal operirati z lažmi, ampak povedati samo golo resnico.

Nič manj značilna ni gonja, ki jo je uprizoril tržaški fašistični list »La fiamma« nedavno proti zaposlitvi jugoslovenskih državljanov v Italiji. Navesti more sicer samo tri slučaje: napada trdko »Intercontinental«, ker ima zaposlenega nekega sodarja-Jugoslovena, ter trdko »Maritima«, ki ima zaposlena 2 Jugoslovena. List vprašuje: »Kaj imajo iskati v Italiji ti Jugosloveni?« in seveda zahteva njih odstranitev. Ali se pač ta službeni fašistični organ zaveda, kaj bi pomenilo, če bi naše jugoslovensko časopisje pričelo kampanjo proti zaposlitvi mnogih tisočev italijanskih državljanov v Jugoslaviji? Če bi se tega zavedal, dvomimo, da bi si drznil radi treh Jugoslovenov, zaposlenih v Trstu, napraviti takšno afero.

Od Ilirije do Jugoslavije

Praznik Ilirije oživljene je slavila večeraj Ljubljana, politično, kulturno in gospodarsko središče Slovencev, nekdanja prestolnica Napoleonove Ilirije in sedež nove Dravske banovine. Slavila ga je na način, ki je bil dostojen izraz slovenske hvalečnosti do velikega Korzičana in do njegovega državnega zasnutka pred 120 leti, ki je bil kakor svetopisemska predpoda današnje naše svobodne in zedinjene Jugoslavije. Maribora in bivše mariborske oblasti na Napoleonovo Ilirijo sicer ne veže nobena tradicija, kajti to naše ozemlje, žal, ni bilo njen sestavni del, njen pomen za nadaljnjo usodo našega naroda je pa bil tako velik, da smo večeraj bili v duhu vsi z Ljubljano in njeno proslavo.

V fevdalnem in absolutističnem sistemu pokojne Avstrije smo bili Slovenci dolga stoletja brezpravna raja, ki je v svojem suženstvu že tako otopela, da je smatrala habsburško monarhijo za večno in neporušljivo tvorevino. Do 1. 1809. ni bilo na Slovenskem nikogar, ki bi bil tudi le v sanjah mogel pomisliti na spremembo slovenske politične usode. V tako ozračje je tedaj udarila Napoleonova vojska in s sklepom schönbrunškega miru dne 14. oktobra 1. 1809. odcepila od Avstrije del Koroške, Kranjske, Goriške, Trsta, Istro, del Hrvaške in Dalmacije, ustanovila iz teh pokrajin novo kraljevino Ilirijo ter ji na čelo postavila našo belo Ljubljano. Česar si poprej nihče niti predstavljal ni mogel, se je zgodilo, postalo je realno dejstvo: večina Slovencev je bila odcepljena od Avstrije ter združena s svojimi brati Hrvati in Srbi v novi pravni enoti — kraljevini Iliriji. Dne 25. decembra istega leta je bil izdan prvi dekret o organizaciji nove kraljevine, v aprilu 1. 1811. pa je dobila Ilirija tudi svojo definitivno ustavo in upravo.

Preprosto slovensko ljudstvo, vajeno

plačanstva, se pomena tega velikega političnega dogodka sicer še ni zavedalo, dobro ga je pa pojmla redkoštevilna takratna naša inteligenca s pesnikom Valentinom Vodnikom na čelu, z onim pesnikom, ki nam je zapel toliko značilno »Ilirijo oživljeno«. Slovenski jezik, dotlej zaničevan in omalovaževan, je v novi kraljevini postal poleg francoščine državni jezik. V njem so se pisali vsi proglašili, v njem pa se je, kolikor je bilo seveda mogoče, tudi uradovale in so se pisale važne listine. Slovenski narod je bil tedaj prebujen k novemu življenju in bi bil postal brez dvoma voditelj nove države, ko bi se Napoleonova tvorevina ne bila že 1. 1813. nenadoma podrla.

Ilirija je propadla, ker je propasti morala, kajti naš narod na svojo politično samostojnost še ni bil pripravljen. Toda zavest, ki jo je v srcih najboljših naših sinov prebudila, ni nikoli več izginila. Sto dolgih let nam je ilirska ideja kazala pot v bodočnost, pot do končnega odrešujočega cilja. Skoraj točno ob stoletnici razpada Napoleonove Ilirije, je izbruhnila druga velika vojna, svetovna vojna, ki nam je v duhu nekdanje Ilirije ustvarila kraljevino Jugoslavijo. To, kar je Napoleon videl še podzavestno v svojem snu, je postalo živa in realna resnica. In skoraj točno ob 120-letnici ustanovitve Ilirije je dobila naša nova država svojo definitivno notranjo podobo, svojo najvišjo organizacijo samoupravnih banovin.

Vzroka je bilo tedaj dovolj, da je Ljubljana na tako viden način proslavila 120-letnico Ilirije oživljene ter postavila njenemu ustanovitelju in prvemu inicijatorju združene Jugoslavije, velikemu Napoleonu, dostojen spomenik. Kakor pa nas je duh Ilirije privedel do Jugoslavije, tako naj nas ideja nove svobode vodi do lepše in svetlejšje velike naše skupne bodočnosti!

Mariborski in dnevni drobiš

Manifestacija za Jugoslavijo v Mariboru

Prvič, odkar obstoja naša država, so vihrale večeraj po Mariboru samo državne zastave. Le redkokje je bilo videti tudi še plemenske, slovenske zastave, ker lastniki dotičnih hiš najbrže še ne vedo, da so prepovedane. Na Trgu Svobode se je k manifestaciji za Jugoslavijo, katero so priredila narodna društva, zbralo lepo število občinstva, posebno srednješolske mladine, da da duška svojemu veselju nad Napoleonskim činom našega vladarja, ki je 3. oktobra presegal težko zavozljani gordijski voz in postavil naši državi nove in trdne temelje za srečnejšo in sigurno bodočnost. Edini govornik, g. profesor Josip Ribarič, je v svojem govoru naglašal, da so z zgodovinskim kraljevim aktom dobili sedaj zadoščenje vsi, ki so padli kot žrtve tiranov za našo svobodo, vesele se tega historičnega dogodka sence idejnih kovačev, ki so oblikovali kulturno in politično jugoslovanstvo po vseh pokrajinah naše države. Kralj Aleksander se je pokazal vrednega sinu svojega velikega očeta, kralja Petra Osvoboditelja, in si je postavil s svojim napoleonskim činom trajen spomenik v zgodovini naše države. Novo ustanovljene banovine, ki predstavljajo priznanje starih tradicij, naj postanejo simbolično znamenje aktivnega sodelovanja vsega prebivalstva za procvit in blagostanje države. Govornik je zaključil svoj govor z besedami: Bog daj, da bi naš vladar še dočkal ustvaritev Jugoslavije, ki bi segala od Triglava do Črnega morja! Nato je godba zasvirala državno himno, občinstvo pa je viharno vzklikalo kralju in Jugoslaviji. Ob velikem navdušenju zbrana občinstva je bila odposlana kralju udanostna brzojavka, ministrskemu predsedniku, generalu Živkoviću pa brzojavni pozdrav. Po zborovanju se je občinstvo takoj mirno razšlo in ni prišlo nikjer do nobenega incidenta.

Pogreb nesrečnih žrtev avtomobilske nesreče na dravskem mostu.

Mesto je še vedno pod vtisom velike tragedije, ki se je odigrala v noči od petka na soboto na dravskem mostu. Večeraj popoldne so romale cele procesije občinstva na pokopališče, kjer so ležala trupla ponesrečenec v mrtvašnici, posuta s svežim cvetjem. Naval je bil tako velik, da je bil ves čas dovoljen vstop samo svojem in sorodnikom, končno pa so morali iz varnostnih ozirov celo mrtvašnico zapreti. Danes, ob 4. popoldne se bo vršilo blagoslovljenje trupel, nakar polože gospo Anico Pirnatovo k večnemu počitku na Pobrežju, trupli Janeza in Josipine Cerkovnik pa bosta takoj po blagoslovitvi prepeljani z vlakom v rodno mesto Kamnik, kjer se bo vršil žalni spreved od gostilne Rode na pokopališče na Žalah. —

Mariborski taksiji še vedno brez števecv. Nezaupanje tujcev in domačinov do mariborskih avtotaksijev je povsem upravičeno, kajti vsakomur pade v oči, da vozila nimajo taksametrov in da je kontrola o prevoženju poti nemogoča. Dana je možnost, da se potnika ukani. Prijetilo se je že, da je šofer računal od glavnega kolodvora do Glavnega trga 30 Din, razen tega pa se dogaja, da se ravno radi nezaupanja potnik prepira s šoferjem glede voznine tudi takrat, kadar ni upravičen, vozač pa se nima na kaj sklicevati. Eno in drugo bi pač lahko izostalo, ako bi se izvedel že davno sprejet sklep občinskega sveta mariborskega in naložilo lastnikom avtomobilov, da montirajo na vozila števecv, kakor je pač običaj povsod, kjer so podeljene koncesije za avtovožnje. Ker je bil g. župan v zadevi taksametrov tudi na zadnji občinski seji intereliran že v drugo, se je nadejati, da bo sklep občinskega sveta v najkrajšem času realiziran. —

Izgubljen.

Vojni invalid Rudolf Hvalec je zgubil danes med 12. in 13. uro, na potu med gostilno Škof in delavski pekarni na Tržaški cesti listnico z 90 Din gotovine, double-prstanom, uhanom in raznimi dokumenti in računi. Najditelj naj odla najdene predmete proti nagradi na policiji.

Za jesen in zimo KARO-čevlje. VI.

Odmev koroškega plebiscita v Mariboru pred devetimi leti.

Prave vesti o izidu koroškega plebiscita pred devetimi leti so prispele v Maribor razmeroma pozno. Dva dni, t. j. 11. in 12. oktobra so slovenski časopisi že zadrževali, da smo zmagali mi, dočim so avstrijski nemški listi pisali ravno obratno. Prva vest o definitivni izgubi Koroške je pa napravila na slovensko mariborsko meščanstvo porazen utis. Ker so tedaj mnogi mariborski Nemci kazali radi našega poraza odkrito veselje, je razumljivo, da je postalo vzdušje silno napeto. Dne 13. oktobra je bil zvečer sklican zaradi Koroške na Glavnem trgu protestni shod, katerega se je udeležilo do 3.000 ljudi. Zborovanje samo je sicer poteklo mirno, toda ob koncu je vsled nekega nemškega medklica prišlo do demonstrativnega obhoda po mestu, ki se je razvil v demonstracije, kakršnih Maribor od takrat dalje ni več doživel. Tisoč-

Ze dolgo ni videl Maribor takega nava na kino kot bode pri

KOZAKIH

Bodite vsi pripravljeni!
KINO UNION

glave slovenske množice so se valile po ulicah, padali so ogorčeni klici proti krivcem koroškega poraza in proti domačim nemškim šovinistom. Dasiravno se je policija vneto trudila, da bi preprečila nevarnejše izgrede, je bilo vendar razbitih mnogo nemških trgovin, obrtnih delavnic, gostiln in kavarn. Posebno hudo je tedaj trpela »Velika kavarna«. Demonstracije so se v večjih in manjših skupinah nadaljevale do 10. in celo do 11. ure ponoči, dokler ni naposled nastopilo vojaštvo in zopet vzpostavilo mir in red. Več demonstrantov je bilo ob tej priliki aretiranih in obtoženih, a posledica dogodka je bila tudi ta, da se nemški šovinizem od takrat dalje ni upal več javno demonstrirati svojega prepričanja. Mnogo nemških, posebno nedomačih trgovcev je po tem dogodku zapustilo Maribor in našo državo in v našem mestu se je pričela nova doba miru in konsolidacije. —

Zdravstveno stanje trgovca Vrhunca. Zdravstveno stanje pri avtomobilski nesreči na dravskem mostu težko ponesrečenega mariborskega trgovca Franceta Vrhunca, ki leži v splošni bolnici, je še vedno neizpremenjeno. Bolnik je bil, kakor smo že poročali, v soboto opoldne operiran, vendar pa leži še vedno v nezavesti. Najtežja je njegova poškodba na glavi, kjer ima prebito lobanjo. —

Junaški mehanik, ki je s hišnim ključem pretrgal dovodni kabel motorja na smrtnem avtomobilu, ki je zahteval 3 človeške žrtve, je I. Mihelak iz Studencev. Motor usodnega avtomobila je, kakor znano, še kakih 8 minut po nesreči deloval in je postal že začrč. Mihelak je s svojo gesto preprečil eventuelno eksplozijo motorja, ki bi lahko tudi med številnimi radovedneži, kateri so se znašli na kraju nesreče povzročila katastrofo. —

Ana Karenina

2025

Vsi privatni in trgovski nameščenci V Mariboru

se vabijo na javni sestanek, ki ga sklicuje podružnica Zveze privatnih nameščencev za točko, dne 15. oktobra, ob 20. uri v dvorani restavracije Halbwild v Jurčičevi ulici, s sledečim dnevnim redom: 1. Revizija socialne zakonodaje in privatni nameščenci. (Referent tov. Filip Uratnik, tajnik delavske zbornice v Ljubljani.) 2. Položaj privatnih in trgovskih nameščencev in pomen kolektivne pogodbe. (Referent tov. Colner, tajnik Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije iz Zagreba.) Tovariši, ker je dnevni red tega sestanka zelo važen, pozivljamo vse nameščence, člane in nečlane Zveze, da se sestanka v velikem številu udeležijo.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 14. oktobra. Zaprt.

Torek, 15. oktobra ob 20. uri »Cerkvena miš« ab. B. Kuponi.

Sreda, 16. oktobra. Gostovanje v Celju.

Četrtek, 17. oktobra ob 20. uri »Cerkvena miš« ab. C. Kuponi.

Celjsko gledališče. Sreda, 16. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Gostovanje mariborčanov.

Morala gospe Dulke. Ker se je upravi posrečilo letos spet pridobiti go. Dragutinovičovo, ki je ena njenih najsijajnejših kreacij »Gospa Dulka«, se je stavila stavila omenjena komedija na repertoar in se bo vršila premijera v najkrajšem času v režiji g. Skrbinskega.

Slovaški učiteljski koncert v Mariboru.

V petek, dne 25. oktobra, bo dobil Maribor nenavadne goste, slovaške učitelje, ki bodo priredili zvečer v dvorani Union koncert slovaških umetnih in narodnih pesmi. To bo prvi obisk Slovakov v Mariboru. Kakor znano, je slovaški jezik izredno podoben slovenščini in ga mi radi tega mnogo lažje razumemo kot češčino, osebne značaj slovaščine je njena mehkoba, k srcu pa grede zlasti slovaške narodne pesmi, katere bomo to pot prvič slišali v Mariboru. Slovaški učitelji bodo gostje mariborskih ljudskošolskih in meščanskošolskih učiteljev, ter se je za organizacijo koncerta sestavil poseben pripravljalni odbor, obstoječ iz učiteljskih organizacij, Češkega kluba in JČ Lige. Ne dvomimo, da bo tudi ta koncert, čeprav bo že drugi češkoslovaški v tem mesecu, kljub poznemu datumu, sijajno uspel. Pevski zbor vodi prof. Miloš Rupel, ki je koncertira po Jugoslaviji. Prvi koncert se je vršil z velikanskim uspehom, dne 12. okt. 1929 v Novem Sadu, dne 13. oktobra v Petrovcih, v daljnjem programu so še koncerti v Stari Pazovi, Beogradu, Kragujevcu, Sarajevu, Dubrovniku, Splitu, Zagrebu, Ljubljani 24. oktobra in kot zadnji dne 25. oktobra v Mariboru.

14. 2031 Ponedeljek 14.

Svengalijev

zadnji nastop te sezone v Mariboru.

Velika brata. Velika kavana.

Manolescu

2024

Jugoslovani!

Graški Slovenci, svesti si svojih narodnih dolžnosti do Slovenstva, Slovanstva in človeštva, ki smo jih prevzeli po svojih narodnih prvobojevniki, smo se uverili, da se nam jezik in narodnost v tujini ne moreta razvijati ako smo razkosani. Združili smo se radi tega v »Čitalnici« in navezali najtesnejše stike z ostalimi graškimi Slovani — in prav posebno z Jugoslovani. Z izobraževanjem v materinščini smo se povzpeli do vrelca najvišjih in najčistejših narodnih vrednot, do popolnejšega duševnega življenja in preko tega do spoznavanja sorodnih slovenskih narodov in njihovih narečij. Postali smo Jugoslovani najboljšega kova in kot taki stopamo pred domovino, ki nas je skoraj že popolnoma pozabila. Nadejamo se, da bo imela nova in prerajena Jugoslavija več pomoči in tolažila za nas, ki smo žrtvovali vso svojo srčno kri, vse svoje duševne in materijalne sile za boljšo bodočnost. Jugoslovani! Spomnite se ob tej veliki sreči tudi naših graških Slovencev in jim priskočite na pomoč — dokler je še čas.

Izseljevanje iz naše države.

Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je meseca julija izselilo iz naše države v prekomorske države skupno 1232 oseb in sicer: iz Hrvatske in Slavonije 505, iz Vojvodine 340, Dalmacije 170, Slovenije 121, Srbije 69, Bosne in Hercegovine 20, iz Črne gore 7. Največ jih je odšlo v Argentino in sicer 395, v Kanado 350, v Zedinjene države 346, v Brazilijo 54, Uruguay 51, Avstralijo 10, Čile 15, Peru 4, Mehiko 3 itd. Vrnilo pa se je iz prekomorskih dežel v domovino v istem mesecu 612 oseb. V razne evropske države je odšlo meseca julija s trebihom za kruhom skupno 1713 oseb in sicer v Francijo 1419, Belgijo 171, Luksenburg 92, Nemčijo 10, Švico 10, Nizozemsko 9. Od 1. januarja do konca julija je odšlo v evropske države na delo skupno 6.526 oseb. —

Z IX. kongresa Narodnega ženskega Saveza v Splitu

Dne 6., 7. in 8. oktobra se je vršil v Splitu IX. kongres Narodnega ženskega Saveza kraljevine Jugoslavije. Na kongresu je Savez z letnimi poročili in referati posameznih sekcij položil svoj račun o svojem delu in programu. Spretna razpredelba obsežnega materiala in potek kongresa sta dokumentirala, da je uprava Saveza v dobrih rokah in da zasleduje Savez vsa aktualna, kulturna in socialna vprašanja z vso resnostjo in stvarnostjo. To so dokazali zlasti posamezni referati, debate in sprejete resolucije. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je stavil Savez v preteklem letu vladi različne predloge glede na novi zakon, jih podprl z intervencijami in tudi dosegel delne uspehe. Interventiral je dalje v različnih slučajih, zlasti pri podelitvi službenih mest. Potom svojih društev je organiziral v državi proslavo Materinskega dne ter propagiral proslavo svetovnega mira na dan 11. novembra. Za časa elementarnih neizgovornosti je zbral za prizadevanje kraje s pomočjo svojih organizacij večje vsote. Bil je tudi v stalnem kontaktu z internacionalnimi savezi ter zastopal po predsednici na ženskem kongresu v Londonu leta 1928. in po delegatinjah na feminističnem kongresu v Berlinu leta 1929. Na berlinskem kongresu je sprejela gđ. Stebi veliko priznanje za poverjenji referat o propagandi za svetovni mir. Savez ima tudi v programu zblizanje z bolgarskimi ženami v prid vzajemne propagande za ekonomsko in kulturno osamosvojitve balkanskih držav.

Savezove cilje so točno označili referati posameznih sekcij. Navedem naj teme in imena referentinj: prof. Mileva Petrović. Beograd: Mir i arbitraž; podpredsednica Mila Simić: Štampa; prof. Jelka Perić Split: Emigracija i imigracija; dr. Ristovićeva, Zagreb: Higijena; prof. Božena Deželić, Zagreb: Solstvo; Milena Atanacković, Beograd: Zastita dece; Mila Simić, Beograd: Kinematograf; Alojzija Štebi: Ženski poklici; Danica Bedeković, Zagreb in dr. Maša Živanović, Sarajevo: Borba zoper belo robijo; Julka Patrijarh, Zagreb: Organizacija kmečke žene; Minka Kroftova, Ljubljana: Telesna vzgoja ženske mladine; Alojzija Stebi: Vzajemno delo ženskih organizacij; Darinka Leder, Zagreb: Posledice dvojne moralne.

O stavljenih resolucijah so se razvile stvarne debate, ki so bile sprejete deloma nespremenjeno, ali pa so bile izročene sekcijam v nadaljnji študij. Posamezni referati so bili precizno predelani in so pričali o obsežnem znanju referentinj. Slovenkam so bili poverjeni trije referati: dva naši najboljši predavateljici gđ. Stebi-levi, ga. Kroftova je pa s svojim referatom: »O telesni vzgoji ženske mladine« načela v delu Saveza novo polje. Njen referat je bil zelo izčrpen in podprt s skrbno sestavljeno statistiko. Svoje stališče, ki je deloma zadelo na pomisleke, je zagovarjala z elanom sportne pionirke. Žal, se ne morem spuščati v podrobnosti in citirati resolucije, ki so rezultat Savezovega dela. Sklenjeno je bilo, da bo

Savez interveniral pri ministrskem predsedniku in pristojnih ministrstvih ter predložil številne predloge, ki se naj upoštevajo pri izvedbi novega zakona. Potom svojih sekcij in udeležnih organizacij pa bo sistematsko deloval v smislu vseh sprejetih resolucij.

Končno naj citiram nekaj stavkov iz članka I. F. Lupis Vukića v split-ski »Novi Dobi«: »Dnevni red IX. skupščine Nar. ženskega saveza dokazuje: Da imajo naše žene več smisla za nekatere zelo aktualne probleme kakor moška inteligenca in da imajo zelo pripraven forum, pred katerim te probleme tretirajo. Tak forum jugoslovanska inteligenca nima. Otvoritev kongresa se je vršila kot se mora. V manj kakor dveh urah so bili izrečeni pozdravi in prečitana letna poročila. Ob 3. popoldne, in sicer na nedeljo, so bile vse delegatkinje na svojih mestih. Kdo bi nas moške zbral v nedeljo popoldne na resno razpravljanje, da poslušamo celo uro predavanje ali poročilo o emigraciji in imigraciji, o predmetu, ki revoltira srečo in usodo celega milijona našega naroda, ki bi pa moral zanimati državo in vsakega državljanca iz vzroka, ker je izseljeništvu prineslo naši državi tekom desetih let 20 milijard dinarjev z vsemi dobrimi posledicami za našo valuto in narodno gospodarstvo. Fakt je, da imajo naše žene forum, pred katerim razpravljajo najaktualnejša sodobna vprašanja in potrebe, dočim moški, v čijih rokah je usoda zemlje in naroda, nimamo takega foruma ter se na javnih kongresih s temi vprašanji ne bavimo. Tem slabše za nas, ker postojé po vsem ostalem svetu moški in ženski savezi, ki stalno proučavajo in javno pretrésujejo vprašanja, ki so na dnevnem redu jugoslovanskega ženskega saveza. Na letošnji izseljeniški konferenci v Splitu izjavil je delegat g. Benko: Vse življenje proučujem izseljeniško vprašanje in pišem o njem. Dali jih kdo čita, ali me kdo čuje, izgleda, da nimam komu govoriti, ker pri nas nimamo foruma, ki se za stvar zanima in pred katerim se bi stvar obrazložila...« Naše žene so nam dokazale, da se znajo uveljaviti pravčasno in na pravem mestu, bodisi v Londonu, Ženevi, na Dunaju ali Berlinu, reševajoč čast domovine. Vsi narodi uvidevajo, da se samo s skupnim naporom dajo premagati razne socialne in ekonomske težave, ki enako tangirajo vse države. Tudi vsak narod, da bo v mednarodni skupnosti toliko uvaževan in podprt, v kolikor poda dokazov, da je pripravljen in sposoben sodelovati v svoji in splošno dobro. Mi takih dokazov malo doprinasamo in smo zato tudi tako malo poznani in cenjeni.

Zato vse sovražniške kuhinje na Dunaju, v Rimu, Pešti itd., lahko širijo po svetu toliko laži o našem narodu in naši zemlji. Naše žene delajo z ozirom na skromna sredstva, s katerimi razpolagajo, mnogo in dobro. Država, ki subvencionira tolike akcije, bi morala izdatneje podpreti Narodni ženski savez vsaj v onih smereh, v katerih nihče drugi ne dela.

I. L.

Moderni vroki za ločitev zakona

NERVOZNOST, RADIO, KINO. — NAPREDNA KITAJSKA.

V Čikagu živi neka dama z imenom Julija Freylak. Sicer ni ona nikak poseben pojav. Vsekakor pa so uvaževanja vredni razlogi, ki jih navaja njen mož, da bi se ločil od nje. Gospa Julija ima namreč to čudno navado, da — ponoči je orehe. A to še ne bi bilo najhujše. Julija tre orehe kar z zobmi, kar njenega moža, ki je velik prijatelj nočnega počitka, silno razburja. Ponovno je zato že svoji boljši polovici prepovedal, da bi ga budiła iz spanja z drobenjem orehov. Toda zaman, Julija ni hotela niti slišati

o tem. Končno ji je hotel mož orehe odvzeti. Julija pa je nato odgovorila s tem, da je moža krepko ugriznila s svojimi dobrimi zobmi. Napad je rodil protinapad, padla je doneča zaušnica in v trenutku je bila Julija vsa modra okrog desnega očesa. Vrh tega je vložil mož tožbo za ločitev zakona, češ da ne more prenašati tega, da njegova žena vsako noč tre orehe z zobmi, ona pa radi plavega očesa. In tako čaka sedaj tudi sodnika zelo — trd oreh.

Enostavnejša pa je stvar pri gospe Whittan. Zahajala je tako rada v kino. In da bi njen otroček čim boljše spal, mu je vlivala v mleko whisky. Otroček je bil pa šele tri leta star. Ker pa je bil mož mnenja, da je whisky kot opojna pijača prepovedan in to še prav posebno za otroke, je predlagal ločitev od whiskyja in svoje žene.

Težavnejši pa je zopet položaj v nekem drugem slučaju. Neka gospa je predlagala ločitev zakona, češ da sedi njen mož, kadarkoli je doma, vedno pri radiu, njo pa popolnoma zaneimarja. Tega pa ona nikakor ne more prenašati, tem manje, ker nima niti prilike, da bi mogla izpregovoriti z možem vsaj eno besedo. Niti o najvažnejših domačih vprašanjih ne more več govoriti s svojim možem, ki je kakor prikovan na radio. Sploh je nemogoč vsak razgovor. Najbrže pa je njen mož že dobro vedel, zakaj je raje poslušal radio, kakor njo!

Narodna Kitajska pa je vsekakor naprednejša kakor bliskovita Amerika, kadar gre za vprašanje, da se reši ločitveni problem. Na Kitajskem imajo namreč

nekateri listi kar posebne rubrike, v katerih oznanjajo zakonci svoje ločitve. Tipična za tako postopanje je sledeča ločitev zakona brez sodišča: Dva zakonca sta živela spočetka v najlepši harmoniji, dokler se niso razmere nepričakovano izpremenile in je bila končno v nekem listu objavljena sledeča izjava, podpisana od obeh: »Prišla sva do prepričanja, da ne moreva večno živeti skupaj in bova zato od sedaj naprej vodila vsak svoje gospodarstvo. Od danes naprej zato nisva več mož in žena, temveč živiva čisto ločeno. Ako bi se hotel kdo od naju znova poročiti, ne obstojajo za to nobene ovire.« Razen take objave v dnevnem časopisu dobi potem vsakdo na Kitajskem še prepis dogovora od sodišča, da more vsak trenutek dokazati, da je ločitev že dejanski izvedena.

Ni čuda, da ločitve zakonov na Kitajskem pri takih razmerah naravnost strašno naraščajo. Kitajske žene, ki so živele cela tisočletja popolnoma proč od sveta, se sedaj pač zavedajo, da so se časi temeljito izpremenili in zahtevajo sedaj tudi zase vse ugodnosti nove svobode.

Umor iz ljubosumnosti

Približno pred poldrugim letom je kmet Vladimir Panić iz vasi Tabanović v Srbiji iz ljubosumnosti ustrelil svojo ženo. Oddal je na nesrečno ženo nič manj kot 12 revolverskih strelcev, od katerih je bilo več smrtnih. Panić je bil za svoj zločin pri prvi instanci obsojen na smrt. Vložil pa je vzklic in te dni se je vršila ponovna razprava pred prizivnim sodiščem. Sodniki so se postavili na stališče, da Panić ni izvršil premišljenega umora, temveč da je izvršil svoje dejanje v skrajni razburjenosti. Zato je bila razsodba prvega sodišča razveljavljena in je bil Panić obsojen na 15 let težke ječe.

Čudno praznoverje

Policija v Los Angelesu je prišla na sled nenavadnemu slučaju praznoverja. Na podstrešju neke hiše v predmestju so našli truplo 19 letne Viljemine Rhoadove in sicer v zapečateni krsti. Deklica je umrla že pred več meseci. Pri zaslišanju je Rhoadina mati izjavila, da je ona sama položila krsto s truplom na led, ker je prepričana v vstajenje svoje hčerke. Do tega pa pride v najkrajšem času in je hotela za to truplo ohraniti nedotaknjeno. Rhoadova je potem priznala, da pripada neki tajni sekci. Policija je takoj uvedla preiskavo, da izve za verske nauke in običaje te vere.

Zagoneten slučaj ozdravljenja

V umobolnici v Turinu je bil že šest let neki kmet, ki je zgubil spomin in zblaznel. Blodil je po vaseh, dokler ga niso prijeli orožniki in spravili v umobolnico. Slučajno je prišel v blaznico te dni neki kmet prodajati perutnino. Pri oknu je zagledal svojega prijatelja in ga poklical po imenu. Blazni kmet je nato nenadoma vzkliknil in padel v nezavest. Ko pa je prišel zopet k sebi, se mu je spomin zopet vrnil. Že čez nekaj dni je popolnoma okreval in so ga odpustili zdravega.

Trdovratni pariški samci

Statistika dokazuje, da pariški samci rajše plačujejo posebni davek na samce, kakor da bi stopili v zakon. Njihovo število vrh tega neprestano raste. L. 1924. je znašalo število obdavčenih samcev okrog 200.000, leta 1925. že 238.000, naslednje leto 258 tisoč, sedaj pa je njihovo število narastlo že na 300.000.

Pisalni stroj za šifrirana ljubavna pisma

Neka tvornica pisalnih strojev v Čikagu je prišla na originalno misel, da producira takozvane »šifrirane stroje«, podobne onim, ki jih uporabljajo v raznih ameriških diplomatskih uradih. Nove stroje priporočajo z veliko propagando zlasti vsem ameriškim zaljublencem.

Sport

Zaključek jesenskega prvenstva

Včeraj se je odigralo zadnje kolo jesenskega prvenstva med Mariborom in Svobodo in Železničarji ter Rapidom. Po štirih letih je Rapid ponovno zavzel vodilno mesto in vodi z eno točko pred Mariborom in z dvema pred Železničarji.

ISSK Maribor:SK Svoboda 3:0.

Svoboda je brez boja prepustila Mariboru obe točki. Odpovedala je tekmo včeraj predpoldne in izgubila 3:0 par forfait, dočim sta si Železničar in Rapid delila točki.

SK Železničar:SK Rapid 1:1 (1:1).

Za zaključno prvenstveno tekmo je vladalo veliko zanimanje. Železničarji so se pokazali v najboljše luči in nudili popolnoma enakovrednega protivnika. Tekma sicer ni nudila toliko kot se je pričakovalo, vendar je bila povsem zanimiva, zlasti ker se do zadnjega trenutka ni moglo predvideti izida. Razen tega je bila tekma mestoma tudi preostra, kakor so pač vse Rapidove tekme, zlasti prvenstvene. Kakor hitro je Rapid dosegel vodstvo, so Železničarji z uspehim prodorom izenačili. Vsa prizadevanja protivnikov, da bi si zagotovila obe točki, so ostala brezuspešna. Rapid je koncem drugega polčasa prevladoval, premoči pa spričo zanesljive obrambe Železničarjev ni utegnil izkoristiti. Sploh sta bili pri obeh moštvih obrambni in krilski vrsti boljši, dočim napada nista zadovoljila.

Sodnik g. Nemec je bil objektivni in je skušal biti tudi strog. Pri odločitvah glede faolov pa ni bil povsem siguren.

Stanje jesenskega prvenstva je naslednje:

1. SK Rapid	3 2 1 0 14:3 5
2. ISSK Maribor	3 2 0 1 9:5 4
3. SK Železničar	3 1 1 1 9:6 3
4. SK Svoboda	3 0 0 3 1:19 0

Rezerva ISSK Maribora jesenski prvak.

Ker je »Rapidova« rezerva minulo nedeljo nastopila z neverificiranim igralcem, ji tekma, v kateri je zmagala sicer z razliko 9:1, ni bila šteta v korist. Glasom pravil je tudi ni dobil protivnik, pač pa sta se »Rapidu« odšteli še dve točki, ki se ju je včeraj priboril v tekmi proti rezervi »Železničarja« v razmerju 3:1. Kljub dvem zmagam je »Rapid« ostal brez točk, Železničar ni zmagal v nobeni tekmi, dočim je rezerva Maribora premagala Železničarja in tako z dvema točkama osvojila jesensko prvenstvo.

Ostale tekme.

Ljubljana: (prvenstvene) Ilirija-Jadran 2:0 (1:0), Hermes-Svoboda 2:0 (1:0), Grafika-Krakovo 7:0 (4:0).

Beograd: Jugoslavija:BSK 3:3 (2:1).

Praga: Slavija-Sparta 2:0, DFC-Moravska Slavija 4:2.

Zagreb: Hašk-Gradjanski 3:1 (1:0), Viktorija-Concordia 4:3 (1:1).

Celje: Celje-Aletiki 1 (prv.)

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 191

Gvido Džennaro se je zdaj poslovil od kardinala in odšel, maneč si roke in mrmraje sam pri sebi:

Mojih dvesto lokostrelcev vam bo izborna straža, prevzvišeni, jamčim vam za to!... Preden odidete, moram vedeti, da ali ne, če ste ostali zvesti Altieriju in če ste član njegove velike zarote. Vas mi še manjka v moji zbirki, eminenca...

Ko je Bembo ostal sam, je jel naglo pobirati vse svoje drago kamenje, ki je tvorilo kljub najmanjši obsežnosti precejšnje premoženje. Kardinal, ki je bil človek vsakojake previdnosti in opreznosti, si je bil za slučaj nenadnega odhoda že zdavnaj nakupil surovih, neokovanih demantov, dobro vedoč, da dobi zanje, kamorkoli pride z njimi, najmanj toliko denarja, kolikor so ga stali.

Spravil je te demante v usnat pas in si ga pripasal pod obleko krog života.

Nato je sežgal nekaj papirjev in stlačil ostale v žep tesnega jopiča, ki ga je oblekel. Naposled se je napravil kakor vitez, ki hoče na potovanje, obesil si je za pas dober meč in bodalo ter se naposled ozrl okrog sebe z dolgim pogledom, ne toliko, da se poslovi od domačih reči, ki so ga obdajale, kolikor, da se vpraša, ali ni česa pozabil.

Nato je odšel iz palače skozi skrita vrata in odšel tako z lahkoto pozornosti Džennarovih lokostrelcev.

Ko je bil zunaj, si je Bembo krepko oddahnil. Sel je na breg Velikega kanala, kjer se je precej dolgo razgovarjal z nekim gondolirjem in mu dal nazadnje denarja — nedvomno plačilo za vožnjo čez laguno, za katero se je pogodil že naprej.

Ko je ukrenil to poslednjo previdnost, se je napotil proti palači Aretinovi; ura pri sv. Marku je pravkar odbila poldvanajst.

Aretino ni bil presenečen, ko je videl, da se Bembo tako naglo vrača k njemu.

»Okrog dekleta se klati,« je mislil sam pri sebi. In na glas je dodal:

»Bogme, pravkar sem hotel sesti za mizo, da popravim razburjenje sinočnje noči. Hvala ti, da si mi prišel drugovat; takoj pokličem.«

»Ne kliči nikogar. Tvoje kosilo sprejem, a ne maram, da bi ljudje vedeli, da sem tu.«

»Kaj pomaga! Saj so te videli priti v hišo.«

»Samo tvoj sluga, ki me je prijavil. Bodi tako dober in zapri ga kam do jutri zjutraj.«

»Oho! Kaj pa se godi?«

»Stori najprej, kakor ti pravim, pomeniva se pri obedu.«

Aretino je odšel iz sobe, kjer se je vršil ta razgovor, ter se vrnil čez deset minut, rekoč:

»Zapri mrcine nisem, ker bi nemara kričal; dal sem mu nujno naročilo do nekoga, ki živi v Trevizu. V tem trenutku že plava po vodi in se vrne šele čez dva dni.«

»Prav si storil; zdaj pa daj pogrniti za obed v tej sobi in pazi na to, da naju puste pri miru.«

Se ko je govoril te besede, se je Bembo skril v sosednjem kabinetu, kjer je slišal svojega prijatelja ukazovati in razgrajati; kmalu je bilo kosilo na mizi, s tisto znamenito točnostjo, ki je vladala pri Aretinu v vseh rečeh, tičočih se jedi, zakramenta vseh zakramentov... Obednica je bila po besedah Aretinovih, prestolnica vsakega stanovanja.

Peter je naposled zaklenil vrata in poklical Bembo, ki se je prikazal iz svojega skrivališča in sedel za mizo.

Moža sta začela molče obedovati; slehernemu izmed njiju je bila glava polna misli. Toda Bembo se je zdel miren, dočim je Aretino postajal čimdalje nervoznejši in nepokojnejši. Večkrat je poizkusil kardinalu razvezati jezik; toda ta mu je odgovarjal zelo malobesedno.

Po končanem obedu se je Bembo naselil v velikem naslonjaču, poleg gorečega kamina in navidezno zaspal.

»Hudič!« je godrnjal Aretino, ki je medtem razburjeno iztikal po sobi, »ali se hoče kar nastaniti pri meni? Vidiš vruga, da že spi! Kak bo konec vsega tega?«

Bembo ni spal; preudarjal je in premišljal poslednje podrobnosti o svojem odhodu. Če je pretehtal vse, se je čutil tukaj varnega za nekaj ur; če ga poizkusijo napasti, navale gotovo na njegovo palačo. Treba mu je bilo torej le počakati noči in zapustiti Benetke...

Edino vprašanje je bilo, kako pregovoriti Bianko.

Aretino je sedel naposled v dolbino pri oknu, potegnil bližnjo mizo k sebi in začel pisati.

Od časa do časa se je ozrl na Bembo, ki se je zdelo, da še zmerom spi. Vendar pa je zapazil, da stresajo kardinala tuintam globoki drhtljaji.

»Sanja se mu!« je menil sam pri sebi.

Res, Bembo je sanjal, toda sanjal je bedé — in njegove zlovešče sanje so si slikale prizor krvave ljubezni; kako postane Bianka vsaj mrtva njegov plen, ko se mu živa ni hotela vdati!

Pomalem se je soba napolnila z mrakom. Večer se je spustil na zemljo; sledila mu je noč.

Aretino je bil že zdavnaj nehal pisati. Naslanja se s komolci na mizo, je ogledoval Bembo z radovednostjo, ki jo je spremljala začenjajoča se groza.

Naenkrat je zapazil da ga ne vidi več. Črna noč je bila v sobi.

Ogenj je bil ugasnil.

Pesnik se je zdrznil in zagodrnjal kletvico; vstal je in stopil h kaminu, hotoč prižgati voščeno svečo. Toda Bembova roka se mu je spustila na ramo, in začul je njegov hripavi glas:

»Ne prižigaj!«

»Zakaj ne,« je vprašal Aretino in vztrepetal.

»Ni treba. Sedi in poslušaj!«

Zakaj je bila Bembo luč nevšečna? Morda se je bal, da bi se mu poznalo, kar je mislil in snoval; morda se je bal tudi zgolj tega, da bi skopnele sanje, zasanjane v temi...

Aretino je sedel.

Bembo je izpregovoril:

»Prosil sem te dvojce reči: prva je bila, da obdržiš deklico kakih štirinajst dni pri sebi; in obljubil si mi, da bo stik z Aretinkami temeljito odpravil pri Bianki to, kar bi utegnili biti v njej še preveč... dekleškega.«

»Res je,« je dejal Aretino zamolklo; »obljubil sem to... ali, pri vseh hudičih, rajši bi si nakopal jezo kakega kralja, in če bi mi ne bil plačal...«

»Molči!« ga je prekinil Bembo. »Poleg tega si mi obljubil spraviti Bianco iz Benetk.«

»Tudi to je res.«

»Torej oproščam te teh dveh obveznosti, ki sem ti jih plačal naprej.«

Aretino je planil pokoncu in zagodrnjal ves poražen:

»Torej naj ti vrnem...«

»Ne, ne, pomiri se; ničesar mi ni treba vrniti; stavim ti samo en pogoj.«

»Govori!...«

»Vidiš, sklenil sem oditi iz Benetk še nocoj. Ne vzklikaj, ker bi bilo brez pomena. Moj odhod je potreben in nepreklicljiv. Bianco hočem odvesti s seboj. Moja gondola me čaka par korakov od tvoje palače, da me prepelje čez laguno... Ko bom onostran vode, sem otet.«

»Otet!...«

»Reči hočem, da me potem ostalo potovanje ne vznemirja; nič drugega.«

»In kakšen je tvoj pogoj?«

»Kako je ime tisti tvoji služkinji, ki si ji zapal Bianco?«

»Perina.«

»Pokliči jo, tako da ostane Bianka sama. Nato mi pokaže sobo, kjer se nahaja. Treba je, da pregovorim dekle, da pojde z mano.«

»Kaj poreče njena mati?« je zamrmral Aretino prestrašen.

(Nadaljevanje sledi).

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene občinstva; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje pri trgovaških ali reklamnih znanjstvih; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Nove spalne in jedilne sobe, najnovejši vzorci, ugodno prodam. Mizarstvo podjetje, Kompara, Aleksandrova cesta 48. 2618

Velika tlakovana klet tik glavnega kolodvora, z vodovodom, električno lučjo in ventilacijo dam takoj v najem. Aleksandrova cesta 48. 2617

Za svojo sestro 20letno kmečko dekle iščem boljše obitelji, kjer bi se imela prilike priučiti v kuhanju in pospravljanju sob. Cenjene ponudbe prosim na upravo »Večernika« pod šifro »Pridno dekle«. 2632

100 Din nagrade dobi, kdor izsledí osebo, ki razširja telefonično o moji soprogi grde in lažnjive besede, da bi mogel dotičnika prisiliti, da vse dokaže tudi pred sodnijo. Ivan Maček, Maribor, Mimska ulica št. 26. 2634

Velika, zračna in solnčna soba, v središču mesta, primerna zlasti za zakonce brez otrok, nemebljena, se takoj odda. Naslov v upravi »Večernika«. U

Dijake sprejemem na stanovanje. Naslov v upravi. 2600

Dostojevski:

Selo Stepančikovo

humoristični roman
prevod Vladimira Levstika

Broširana 44 Din, vezana v platno 56 Din.
Po pošti pa 2 Din več.

Tiskovna zadruga v Mariboru
Aleksandrova cesta 13

Prodam nerabljen pleskan ročni voziček z lestvicami, pripravljen za trgovca. Frankopanova 20 I, vrata 6. 2619

Nove spalne in jedilne sobe, po najmodernejših vzorcih, ugodno prodam. Aleksandrova c. 48.

Novo otvorjena trgovina s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 2544

Gregočičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj. občinstvu za blagohotna naročila.

Cene brezkonkurenčne! Postrežba točna in solidna!

Otvoritev pekarnice!

Čast mi je obvestiti p. n. občinstvo, gostilničarje in trgovce z jestvinami, da sem otvoril dne 15. oktobra v lastni hiši, Slomškova ulica 9, Studenci novo moderno parno pekarno. Prizadeval si bom svoje odjemalce vedno s svežim kruhom, kakor tudi z luksuznim pecivom postreči. Prevzamem tudi domači kruh v pečenje. Za obilen obisk se priporoča

R. Belina, Studenci
Slomškova ulica 9

2630

Zahvala!

Vsem, ki so ob smrti naše drage hčerke, sestre, tete, gospe

Alojzije Hambroš-Zgonc

izkazali blagi spoštovanje in so nam dali toliko dokazov sočutja, izrekamo tem potom najprijetnejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se častiti duhovščini, posebno g. p. Gabrijelu za tolažilne besede v njeni bolezni in za v srce segajoči nagrobni govor, g. šolsk. nadzorniku Tomažiču, gosp. šolski upravitelji, vsem njenim stanovskim tovarišicam, darovalcem krasnega cvetja in sploh vsem, ki so spremlili pokojnico na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 14. oktobra 1929.

Marilja Zgonc.

2633